

ترجمه اینگلیسی این مقاله نیز با عنوان:

The Authenticity of Heritage Sites and Necessity to Pay Attention to the Conflict in its Definition from Two Perspectives: Conservation and Tourism, Case Study: Al-Moez Street in Cairo
در همین شماره مجله بهچاپ رسیده است.

مقاله پژوهشی

اصالت اماكن ميراث و لزوم توجه به تعارض در تعريف آن از منظر اصول حفاظت و صنعت گرددشگري (مطالعه موردي: خيابان المعز قاهره)

سيپيده پيمانفر*

استاد ديار گروه معماري، دانشگاه آيت الله بروجردي، بروجرد، ايران.

تاریخ انتشار: ۹۹/۱۱/۰۱

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۴/۳۱

تاریخ اصلاح: ۹۹/۰۳/۰۶

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۱/۱۱

چکیده

بيان مسئله: اصالت اماكن ميراث، علاوه بر كالبد، با استمرار زندگي اجتماعي، فعالitiesها و كاربرىهاى مختلف همراه است. «بيانية منظر شهر تاريخي يونسكو» در سال ۲۰۱۱ خواستار ايجاد پيوند بين «حفظات شهرى» و «واقعیت عملی بازار» است. اين مجموعه سوتفاهام جدیدی ايجاد کرده است، زيرا موضوع اصالت ميراث با تعريفی روبه رو می شود که منشا آن در حوزه گرددشگري است و لزوماً با درک عميق اصطلاحات حفاظت منطبق نیست. اصالت از منظر «صنعت گرددشگري» منطبق بر ادراک گرددشگران است، بر روند پویای تغيير با توجه به خواسته های مصرف کننده دلالت دارد و بيش از آنکه به نيازهای مردم محلی و ابعاد اجتماعي اقدامات بينديشد، بر ابعاد اقتصادي متتركز است، در حالی که «حفاظت» در تعريف اصالت اماكن ميراث به دنبال تعريف اصالت واقعي، اجتناب از تكثير، اضافه کردن، تغييردادن و توجه به بستر اجتماعي و سنت زندگي است.

هدف پژوهش: در اين مقاله وجود تعارض ناشی از حضور گرددشگران، به عنوان ذى نفعان، در تعريف اصالت اماكن ميراث بررسى و راه حل ارائه شده در پروژه مرمت خيابان المعز قاهره ارزیابی می شود.

روش پژوهش: اين پژوهش با روش اسنادي و از منابع مختلف از جمله كتابها، مقالات، بيانيهها و پروژه های تحقیقی بهره می برد.

نتیجه گيري: در نهايىت رو يك رد گرددشگري پايدار با چهار سياست «ظرفیت موجود»، «مقیاس کوچک»، «نظارت دولت ها» و «مشارکت محلی» به عنوان راه حل پیشنهاد می شود و كاربست آن در پروژه مرمت خيابان المعز، به عنوان پروژه اى موفق در زمينه گرددشگري و اصول حفاظت، بررسى خواهد شد.

واژگان کلیدی: اصالت، اماكن ميراث، حفاظت، خيابان المعز، گرددشگري.

مي کنيم. به عبارتى اصالت بافت تاریخی در تجربه همه وجوده آن، اعم از كالبد، ساکنان بومى، زندگى اجتماعى، فعالitiesها و كاربرىهاى مختلف معنا می يابد. «تیوبای» معتقد است گرددشگري و حفاظت با هم همراه هستند تا از درآمد گرددشگري برای حفاظت از ارزش های ميراث استفاده شود، اما ميراث فرهنگى در اين رو يك رد به يك «محصول مصرفی»، متناسب با انتخاب، مد و سلیقه

مقدمه در طی سه دهه گذشته درک اصالت در فلسفه حفاظت با تأكيد فزاينده بر جنبه های نامحسوس ميراث فرهنگى دچار تغييرات اساسی شده است. بافت قدیم در شهر های تاریخي چيزی نیست که می بینیم، بلکه آن است که تجربه

s.paymanfar@gmail.com، ۰۶۶-۴۲۴۶۸۳۲۱ *

است و نه پاسخگوی نیازهای محلی که در نهایت به افزایش قیمت اجاره، تحریف شخصیت منطقه و ایجاد منطقه بیرونی در قلب شهر تاریخی منجر می‌شود. در این حالت «اصالت» یک شکل فرهنگی از قدرت بر فضاست که به طبقه کارگر قدیمی و طبقه متوسط رو به پایین، که دیگر نمی‌توانند هزینه زندگی و کار در آنجا را داشته باشند، فشار می‌آورد (Zukin, 2009). در این پژوهش، به این سؤال پرداخته می‌شود که وجوده تعارض در تعریف «اصالت اماکن میراث» بین «صنعت گردشگری» و «اصول حفاظت» چیست و چه راه حلی دارد. سپس راه حل پیشنهادی در یک نمونه پژوهه اقتصادی ارزیابی می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۰ اصالت

در خصوص واژه «اصالت» در فرهنگ لغات می‌خوانیم: «حقیقی یا خالص؛ نه کپی و دروغین؛ صحیح و دقیق؛ نسخه اصلی چیزی» (<http://www.merriam-webster.com>). اینکه چه باید باشد، به معنای مطلب مهم، خالص^۱ و اصلی^۲ است (<http://www.etymonline.com>). اصالت یعنی سازگاری با طبیعت درونی خود. هیچ سیستمی نمی‌تواند با نسخه‌پرداری از معیاری بیرونی و تحملی، درباره راستین بودن، وحدت ذاتی، فرایند خلاق و نمود فیزیکی آن و نیز تأثیرات پیام آن در طول زمان تاریخی آن است (Jokilehto, 1995, 6). نقی‌زاده اصالتشن و دارای الگو بودن را از معیارهای زیبایی ماندگار می‌داند (نقی‌زاده، ۱۳۷۹). مفهوم اصالت در حوزه مرمت شهری نیز مخاطبان گسترده‌ای است: «از آنجا که گواه تاریخی بر اصالت استوار است، اگر استمرار زمانی اثر در نتیجه تکثیر از اهمیت بیفتند، آنچه در واقع در معرض خطر قرار می‌گیرد اصالت اثر یا تجلی آن است» (Benjamin, 2008, 223). «آلن جیکوبز» و «دانلد اپلیارد» (Jacobs & Appleyard, 1987) در مقاله‌ای با عنوان «بهسوی یک بیانیه طراحی شهری» کیفیت‌هایی را برای دستیابی به فضایی مطلوب و ماندگار فهرست کردند که سرزندگی، هویت و معنا، زندگی اجتماعی و اصالت از جمله آنهاست (به نقل از گلکار، ۱۳۸۰، ۴۵). در تفکر مدرن غالباً «شکل» را مهم‌ترین مشخصه اصالت بافت می‌دانند و در تکوین و تعیین ماهیت فضا به تبیین سازوکار اشکال و عناصر کالبدی چون خط و سطح می‌پردازند، یعنی

سازمان‌های بین‌المللی که درگیر بازاریابی و مصرف‌کنندگان هستند تبدیل شده است (Newby, 1994). از این منظر صنعت گردشگری تفسیر واقعی از اصالت میراث را کنار می‌گذارد. در وهله اول، تبدیل شدن ساختمان‌های بافت به کالا که در دسترس مشتریان جدید و کارآفرینی قرار می‌گیرد به تفکیک کالبدی بین میراث و قلمرو عمومی می‌انجامد. پیامد دوم محرومیت عاطفی‌ای است که مداخله در اماکن میراث ایجاد می‌کند. غذاها یا لباس‌هایی که در مغازه‌های مرمت‌شده به مشتریان ارائه می‌شود رابطه مبتنی بر مصرف را بین مشتریان و میراث فرهنگی برقرار می‌کند و جانشین پیوند حقیقی بین ساکنان محلی و فضاهای زندگی روزمره می‌شود (Martinez, 2016, 55). علاوه بر این، فعالیت‌های گردشگری به «تغییر کاربری زمین» منجر می‌شود. فعالیت‌های گردشگری و تعداد فزاینده گردشگران باعث ازدحام ترافیک، کمبود پارکینگ، افزایش قیمت، نفوذ در محدوده خصوصی و در نهایت تحریف اهداف حفاظت می‌شود (Jansen-Verbeke, 1997). از طرفی گردشگران به خدمات پشتیبانی مدرن نیاز دارند و یکنواختی در ارائه خدمات مانند فست‌فودها، پارکینگ‌ها، مبلمان خیابان و هتل‌ها اغلب تحریف قابل توجهی در خدمات‌رسانی به مردم محلی است و همچنین تنوع بین اماکن میراث فرهنگی را از بین می‌برد (Newby, 1994).

مطلوب دیگر تضاد گردشگری با «فرهنگ زندگی» است. به گفته «هربرت» مردم محلی در خطر تبدیل شدن به بخشی از دیدنی‌های گردشگری هستند. آنها مورد توجه خارجی‌هایی قرار می‌گیرند که درباره فرهنگ یا جامعه مقصود خیلی کم‌اطلاع‌اند یا اصلاً چیزی نمی‌دانند (Herbert, 1995). برخی از مشکلات اجتماعی و فرهنگی ناشی از هنجارهای مختلف فرهنگی است، موضوعاتی مانند کار کودکان، نقش زنان، دین، الکل و غیره که ممکن است برای گردشگران و مردم محلی متفاوت باشد بیشترین تعارض را ایجاد می‌کند. فضاهای خصوصی مانند مناطق مسکونی و همچنین مذهبی حساس‌ترین مکان‌ها برای مداخلات گردشگری هستند (Orbasli, 2002). این تقابل فرهنگی می‌تواند به طور ناآگاهانه توسط نمایش ثروت و مصرف‌گرایی، که برای افراد محلی مخرب است، تشديد شود. گردشگری همچنین باعث ایجاد تغییر در سبک‌های زندگی و فرهنگ‌های محلی می‌شود.

گردشگری «تأثیرات اقتصادی» بر جامعه محلی شهرهای تاریخی دارد. ممکن است اقتصاد محلی با معرفی درآمدهای گردشگری مختلط شود و برخی از افراد محلی را ثروتمندتر از دیگران کند. همچنین حضور گردشگران به فشار تورمی بر اقتصاد محلی منجر می‌شود. قیمت زمین و املاک و همچنین کالاهایی که فروخته می‌شوند نه مقرن به صرفه

حالت ذهنی مربوط به ناظر/ گردشگر است. بر این اساس رضایت از گردشگری میراث نه به معنای واقعی اصالت، بلکه به اصالت درکشده توسط گردشگران متکی است (Chhabra, et al., 2003). انتقاد دوم این است که در این رویکرد میراث تبدیل به کالا شده است. بنابراین تمایل به تغییر گذشته به منظور متناسب شدن با تقاضاهای متغیر به رسمیت شناخته می‌شود، در نتیجه در برخورد با میراث می‌توان اقتباس کرد، به آن اضافه کرد، کپی و تفسیر کرد (Schouten, 1995).

انتقاد سوم این است که رویکرد گردشگری درباره اصالت اماکن میراث بیشتر حول و حوش یک سری موضوعات با ابعاد اقتصادی می‌چرخد و ابعاد اجتماعی و نیازهای مردم محلی مغفول مانده است. مشابه چنین روندی در محدوده تاریخی «گوزیجیان»^۵ واقع در پکن اتفاق افتاد که با هدف ارتقای ویژگی‌های آن، به عنوان پایتخت خلاق، پروژه اعیان‌سازی تجاری و سپس مسکونی در محدوده تاریخی انجام شد. این پروژه در خدمت اهداف گردشگری و فاقد اصالت از دیدگاه حفاظت از میراث شهری پکن است (Martínez, 2016).

۰ رویکرد حفاظت به اصالت اماکن میراث

در تاریخ رویکردهای حفاظت بارها به «اصالت» پرداخته شده است. در دهه ۱۸۴۰ بحثی در انگلستان پیرامون حفاظت و مرمت ساختمان‌های تاریخی آغاز شد که مرمتگران را به دو گروه مختلف تقسیم می‌کرد: رویکرد نخست، که تمایل به رویکرد مرمت سبک‌گرای «ویله لودوک» بود، به مرمت مخرب معروف شد. مرمت‌گر در این رویکرد با هدف دستیابی به وحدت سبک در ساختار و فرم، هر طور صلاح می‌دانست، برای طرح تصمیم می‌گرفت. گروه دوم، که به ضدمرمت معروف شدند، با آگاهی از «عنصر زمان» به حفاظت بدون مداخله اعتقاد داشتند. «جان راسکین» (Jane Raskin) (۱۸۱۹-۱۹۰۰ م.) این جنبش را در اواسط قرن نوزدهم آغاز کرد. او از مرمتگران به دلیل تخریب اصالت تاریخی ساختمان‌ها انتقاد کرد. او معتقد بود که اصالت به این معناست که یک ساختمان باقیمانده باید تا جایی که ممکن است به وضعیت و کاربری اصلی خود بازگردد، زیرا قدمتش به آن ارزش تاریخی بخشیده است (Zeayter & Mansour, 2018, 346).

سپس «ولیام موریس» (William Morris) (۱۸۳۴-۱۸۹۶ م.) بنیانگذار «انجمن حمایت از بناهای قدیمی»^۶ آغازگر رویکرد مردن در حفاظت بود که به سرعت در سطح بین‌المللی گسترش یافت. بیانیه این گروه به برخی موضوعات در ارتباط با اصالت در ارزیابی بناهای قدیمی پرداخت: «آثار باستانی تا جایی یک دورهٔ خاص را بازنمایی می‌کنند که اصالت مواد و مصالحشان دست‌نخورده باقی بماند و در جا حفظ شود. هرگونه مرمت یا کپی‌برداری موجب ازدست‌رفتن اصالت و خلق نسخهٔ جعلی خواهد شد» (Jokilehto, 1999, 185).

بیشتر به کمیابی‌بودن پرداخته می‌شود تا کیفیات فضایی (نقیزاده و امین‌زاده، ۱۳۸۲، ۹۹) برخلاف این تفکر، تیزدل، اک و هیث (۱۳۷۹) اعتقاد دارند که برای رسیدن به اصالت در بافت دو ویژگی حس مکان و تعلقات مکانی نیز مهم هستند. مسعود، حجت و ناسخیان (۱۳۹۱) براساس مؤلفه‌های حس مکان، شامل کالبد، معنا و فعالیت، مؤلفه‌های مهم اصالت در مرمت بافت را به ترتیب، هم‌گرایی در بافت، تعلق به بافت و رفتار در بافت می‌دانند.

۰ رویکرد صنعت گردشگری به اصالت اماکن میراث

بیانیه سال ۱۹۹۶ سان آنتونیو (ICOMOS, 1996) بر سهم ذی‌نفعان مختلف از جمله گردشگران در تعریف اصالت شهری تأکید کرد. از آن زمان، سیاست‌های طرفدار صنعت گردشگری تبدیل به جریان اصلی شده‌اند و «ادران اصالت» از منظر «گردشگر» را مطرح کرده‌اند (Martínez, 2016, 51). پیش از این اصالت توسط «مک کتل» (MacCannell, 1973) در پژوهش‌های اجتماعی وارد شد تا تجربه سفر گردشگرها به بافت‌های تاریخی ارزیابی شود (cited in Lu, Chi & Liu, 2015, 88). «هارگروو» معتقد است که اصالت در گردشگری میراث جزء مهم یک «تجربه» معنادار است (Hargrove, 2002). اصالت کیفیت گردشگری میراث را به میزان قابل توجهی ارتقا می‌دهد (Chhabra, Healy & Sills, 2003). تمایل به تجربه اصیل یکی از انگیزه‌های اساسی برای گردشگران میراث در کنار نوستالژی و تمایز اجتماعی است (Poria, Butler & Airey, 2004; Zeppel & Hall, 1991). برخی مطالعات پیشنهاد داده‌اند که اصالت در گردشگری می‌تواند هم به عنوان یک پدیده مرتبط با «کالبد» و هم مرتبط با «تجربه» مفهوم یابد. از دسته اول می‌توان به پژوهش «کواتریر» اشاره کرد. او پژوهشی در کشور هلند انجام داد که در آن چهار سنجهٔ مستخرج از نظرهای مردم به منظور ارزیابی بناهای تاریخی عبارت بود از فرم، آگاهی، سودمندی و آشنایی. در این پژوهش سنجهٔ «اصالت»، ذیل «منحصر به فرد بودن»، به عنوان زیرسنجهٔ «فرم» آمده است (Coeterier, 2002). از دسته اول دوم که علاوه بر فرم، محتوا را مدنظر داشته‌اند لو و همکاران هستند که به این نتیجه رسیدند که تصویر مقصد به طور کامل واسطه ارتباط بین اصالت ادرانشده و رضایت گردشگران است (Lu, et al., 2015).

این افراد معتقد‌ند در دسترس بودن اطلاعات یا نشانه‌هایی که گویای تاریخ منحصر به فرد یک منطقه است می‌تواند تأثیر قابل توجهی در ادراک گردشگران از اصالت داشته باشد و به شکل‌گیری یک تصویر مثبت کمک کند (Frost, 2006).

به این رویکرد از سه منظر انتقاداتی وارد شده است: نخست اینکه این موضوع نشان می‌دهد واژهٔ اصالت تنها یک

پایدار مطرح است: اولی راهبرد «عملکردی»^۹ و تأثیرات آن بر مقصد گردشگری به عنوان یک منبع فرهنگی است و دومی راهبرد «اقتصاد سیاسی»^{۱۰} است که برای به حداقل رساندن آثار مخرب بهره‌برداری، معتقد است کشورهای میزبان و جمیعت‌ها باید به دنبال مالکیت عمومی صنعت گردشگری و بازاریابی مستقیم محصول باشند (Lea, 1998).

طرفداران «راهبرد عملکردی» دو سیاست را پیشنهاد داده‌اند: توسعه در «مقیاس کوچک»^{۱۱} و تمرکز بر «ظرفیت موجود»^{۱۲}. این افراد معتقدند که اگر توسعه در «مقیاس کوچک» و در سطح فعالیت‌های محلی انجام شود گردشگری می‌تواند استفاده غیرمصرفی از منابع را مدیریت کند (Furze, Lacy & Birckhead, 1996). این راهبرد از سه منظر قابل تأمل است: نخست اینکه در مقایسه با گردشگری انبوه، نیاز به سرمایه‌گذاری مالی در تسهیلات زیرساختی و روساختی کمتر خواهد بود؛ دوم، مشاغل اجرایی و محلی نیازی به اनطباق با شرکت‌های خارجی درمورد مسائل مطرح در گردشگری چندملیتی ندارند و به این ترتیب می‌توانند از محصولات، مواد و نیروی کار محلی بیشتر استفاده کنند و درنهایت سودهای حاصل از درآمد به جای بازگشت به دولت سازمان‌های خارجی به جامعه محلی بازمی‌گردد (Cater, 1994).

اشورث درباره سیاست دوم معتقد است پیوند بین میزان منابع و بازدهی از طریق مفهوم «ظرفیت موجود» ابزاری است برای مدیریت میراث (Ashworth, 1995). این مفهوم نشان‌دهنده حداکثر میزان استفاده از هر مکان بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، زیستمحیطی و بدون احساس ناراضایتی در بازدیدکنندگان است (Wahab, 1997). جنسن‌وربک پیچیدگی مفهوم چندوجهی «ظرفیت موجود» را شرح می‌دهد و معتقد است تصمیم‌گیری درمورد تعداد گردشگرانی که یک شهر در یک بازه زمانی خاص می‌تواند پذیرا باشد غیرممکن است، همچنین تأثیر گردشگری تنها با تعداد واقعی گردشگران به دست نمی‌آید و تا حد زیادی به فعالیت‌های مرتبط با گردشگری در یک محیط شهری و تغییرات کالبدی ناشی از آن مشخص می‌شود (Jansen-Verbeke, 1997) موجود» به عنوان یک فرم مدیریت مقاصد گردشگری در چند کشور، از جمله در چستر بریتانیا، به کار برده می‌شود.

از سوی دیگر «راهبرد اقتصاد سیاسی» بر نابرابری‌های ساختاری در مباحث اقتصادی استوار است که با تحریف و عدم تعادل شدید در سهم درآمد و سود حاصل از گردشگری مشخص می‌شود. نظریه‌پردازان معتقدند برای به حداقل رساندن این تأثیرات منفی دولتها باید در بازار مداخله کنند، بر ادغام برنامه‌ها و اجرای آن «نظرارت» کنند و «مشارکت محلی»^{۱۳} را ترغیب کنند (Nasser, 2003).

بعدها «ریگل» (1858-1905 م.) اهمیت اصالت برای تک‌بنا را به کل محدوده شهر تعمیم داد و از دهه ۱۹۶۰ رویکرد حفاظت متوجه مجموعه‌ها و مناطق شد (Zeayter & Mansour, 2018, 347) مرمت شهری دارای سه هدف مرتبط بود: کالبد، فضا و اجتماع. کالبد در ارتباط با حفاظت بنهاست. مؤلفه‌های فضایی منظر شهر را به عنوان یک موجودیت کلی شامل فضا و عملکردش در کنار هم می‌بیند و سومین هدف که بیش از همه مورد غفلت واقع شده، مؤلفه اجتماعی است که به کاربر، اجتماعات محلی و جمیعت شهری می‌پردازد. اورباسلی استدلال می‌کند که اگرچه بعد اجتماعی دشوارترین مؤلفه است، مهم‌ترین آن هم است، زیرا تداوم حفاظت فقط از طریق ادامه زندگی شهری حاصل می‌شود (Orbasli, 2002). بر این اساس به تدریج این تعریف از اصالت به عنوان «لزوم شناسایی معماری ساختمان به عنوان الهام دقیق از گذشته و یک حقیقت ثابت» (Hubbard, 1993) کمنگ شد، به‌طوری که اشورث و تانبریج معتقدند برای دستیابی به اصالت ساختمان‌های قدیمی موجود که در طی زمان باقی مانده‌اند، باید به عواملی چون نوع ساختمان، مصالح، مناطق و شهرها، بلایای طبیعی و عوامل اقتصادی و اجتماعی توجه شود (Ashworth & Tunbridge, 1990).

سند نارا (ICOMOS, 1994) اعتبار و صداقت منابع اطلاعاتی و ماهیت خاص ارزش‌های میراثی را به ترتیب مهم‌ترین معیارهای قضاوت درباره اصالت میراث فرهنگی می‌داند (cited in Nishimura, 2010). پنج عامل مؤثر در اصالت/ یکپارچگی اماکن میراث عبارت است از اطمینان از صداقت و وحدت داخلی اشیای حفاظت شده، اعتبار منابع اطلاعاتی و شواهد و استناد، ایجاد یکپارچگی عملکردی برای جلوگیری از موزه‌سازی، اجتناب از تکثیر به منظور ارتقای کیفیت بصیری مصنوعات شهری حفاظت شده، توجه به بستر اجتماعی و سنت زندگی (Zeayter & Mansour, 2018, 349). در بین رویکردهای معاصر، «رویکرد منظر شهری تاریخی یونسکو»^{۱۴} بافت تاریخی اشاره‌دار و بر تداوم زندگی اجتماعات و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها تأکید می‌کند و به این دلیل بیشتر مورد اقبال قرار گرفته است. این رویکرد خواستار ایجاد پیوند بین «حفاظت شهری» و «واقعیت عملی بازار» است.

۰ گردشگری پایدار: تلاشی در جهت آشتی گردشگری و حفاظت اماکن میراث

گردشگری پایدار^{۱۵} ریشه در توسعه پایدار دارد، به این معنا که اگر گردشگری در توسعه پایدار نقش داشته باشد، باید از نظر اقتصادی بادوام، از نظر زیستمحیطی حساس و از نظر فرهنگی مناسب باشد. دو راهبرد در ارتباط با گردشگری

انجام شود. بدین منظور محقق ممکن است داده‌های مستند را با مصاحبه‌های عمیق با چند خبره کلیدی، یعنی افرادی که با پدیده اجتماعی تحت بررسی آشنا هستند، تقویت کند (Ahmed, 2010). به همین دلیل، در فرایند تحلیل استناد از مصاحبه با ۶ نفر خبره بهره برده شد.

تجزیه و تحلیل

در **جدول ۱** نقاط تعارض رویکرد گردشگری و اصول حفاظت به اصالت میراث آورده شده است. سپس راهبردهای گردشگری پایدار برای هریک از تعارضات پیشنهاد شده است. اولین تعارض رویکرد گردشگری و حفاظت در تعریف اصالت است. رویکرد گردشگری به ادراک گردشگر اعتبار می‌دهد و رویکرد دوم به دنبال تعریف اصالت واقعی است. این پژوهش دو سیاست «نظرارت دولت‌ها» و «مشارکت محلی» را، که اولی به دانش کارشناسی و دومی به دانش محلی وابسته است، به عنوان منابع معتبر تعریف اصالت پیشنهاد می‌دهد. ترکیب دانش کارشناسی براساس استانداردها و دانش محلی براساس تجربه زیسته (عارفی، ۱۳۹۶، ۵۲-۵۹) می‌تواند در این زمینه مفید باشد.

تعارض دوم در خصوص امكان کپی‌کردن، اضافه‌کردن و کلاً هر نوع تغییر به منظور هماهنگی با نیازهای متغیر است. این پژوهش براساس راهبردهای گردشگری پایدار، علاوه بر سیاست «نظرارتی»، سیاست «ظرفیت موجود» را، که نشان‌دهنده حداکثر قابلیت یک مکان در رفع نیازها بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، زیستمحیطی و بدون احساس نارضایتی در بازدیدکنندگان است، پیشنهاد می‌دهد.

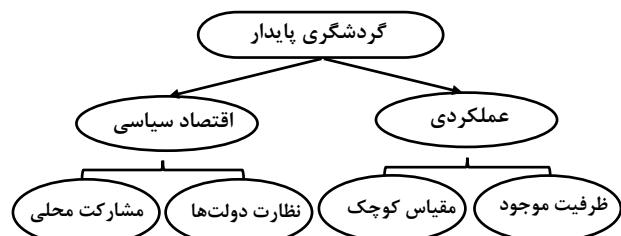
تعارض سوم به مردم محلی و بستر اجتماعی میراث فرهنگی مربوط می‌شود. این پژوهش برای حل این تعارض سیاست‌های «مشارکت محلی»، «ظرفیت موجود» و «مقیاس کوچک» را پیشنهاد می‌دهد. با استفاده از سیاست اول به جامعه این امكان داده می‌شود تا به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد و درجهت پیشبرد طرح‌ها و پس از آن حفاظت از آن بکوشد. سیاست دوم به بقای اجتماع محلی و جلوگیری از تخریب آن کمک می‌کند و مقیاس کوچک موجب می‌شود فعالیتهای محلی رونق پاید و سود حاصل از درآمد آن به جامعه محلی بازگردد (بنگرید به **جدول ۱**).

از آنجا که رویکرد مکان‌سازی در کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، عمدهاً رویکرد نیازبندی یا تخصص محور است، در بین راه حل‌های مطرح شده «مشارکت محلی» در این کشورها امکان تحقق کمتری دارد. این راه حل، با ماهیت بالا به پایین رویکرد نیاز-بنیاد سازگار نیست (همان، ۳۹ و ۴۰).

معتقد است اجازه فعالیت آزاد نیروهای بازار در شرایطی که سازمان‌های گردشگری از افزایش تعداد بازدیدکنندگان به قیمت تخریب محیط زیست بهره‌مند می‌شوند منجر به نتایج پایدار نخواهد شد. او پیشنهاد می‌دهد که دولتها از طریق اقدامات مالیاتی درمورد شرکت‌های گردشگری، کنترل بیشتری بر بازار داشته باشند. وضع هزینه بازدیدکنندگان خارجی در مکان‌های تاریخی یکی از روش‌های یارانه‌گرفتن این مکان‌ها توسط خود کاربران است. هزینه‌های پرداخت شده باید به منظور اطمینان از توسعه پایدار گردشگری برای افراد محلی هزینه شوند (Cater, 1994). همچنین شناخت منافع متقابل بخش‌های دولتی و خصوصی در گردشگری ضروری است. ایجاد شرایط و محیط تجاری، که در آن مشاغل محلی بتوانند سود منطقی کسب کنند، در بلندمدت به نفع دولت خواهد بود. سرانجام، حیاتی‌ترین عامل برای اطمینان از گردشگری پایدار افزایش مشارکت محلی است. چنین مشارکتی فراتر از بقای اقتصادی، حفاظت از محیط زیست و یکپارچگی فرهنگی-اجتماعی را به دنبال دارد و به جامعه این امکان را می‌دهد تا به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد (Nasser, 2003) (تصویر ۱).

روش تحقیق

این مقاله با روش اسنادی^{۱۴} و با بهره‌گیری از منابع مختلف از جمله مراجعه به کتاب‌ها، مقالات، بیانیه‌ها و پروژه‌های تحقیقی به بررسی وجود تعارض ناشی از حضور گردشگران به عنوان ذینفعان در تعریف اصالت میراث می‌پردازد. روش اسنادی از تحلیل مجدد مجموعه‌ای از داده‌ها و نتایج تحقیقات گزارش شده، توسط نویسندهان، حکومت‌ها و سازمان‌های دیگر، به عنوان پایه‌های پژوهش استفاده می‌کند (گیدزن، ۱۳۷۸، ۷۲۷). تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک در تحقیق اسنادی می‌تواند از نوع کمی، کیفی یا هر دو باشد (Balihar, 2007). در این پژوهش از تحلیل کیفی استفاده شده است. نکته مهمی که باید در استفاده از منابع مستند موردن توجه قرار گیرد این است که استنباط از یک سند چگونه

تصویر ۱. راهبردها و سیاست‌های گردشگری پایدار. مأخذ: نگارنده.

جدول ۱. سیاست‌های گردشگری پایدار با رویکرد حل تعارضات «گردشگری» و «حافظت» در خصوص تعریف اصالت اماکن میراث. مأخذ: نگارنده.

رویکردها	تعارضات رویکرد گردشگری و حفاظت و سیاست‌های گردشگری پایدار به عنوان راه حل تعارضات
رویکرد «گردشگری» به اصالت اماکن میراث	اصالت در کشیده توسط گردشگر به جای اصالت واقعی اماکن میراث
رویکرد «حافظت» به اصالت اماکن میراث	اصالت واقعی اماکن میراث: - اعتبار منابع اطلاعاتی و شواهد و اسناد - اطمینان از صداقت و وحدت داخلی - ایجاد یکپارچگی عملکردی برای جلوگیری از موزه‌سازی
سیاست‌های رویکرد «گردشگری پایدار»	- مقیاس کوچک - ظرفیت موجود - مشارکت محلی - ظرفیت موجود - نظارت دولت‌ها - نظارت دولت‌ها - مشارکت محلی

ساختمان‌های تاریخی، مالکیت عمومی و خصوصی، منافع اجتماعی-اقتصادی پیش‌بینی شده برای جامعه محلی از طریق مصاحبه و مشاهده پرداخت که نشان از انجام پروژه‌ای موفق هم در زمینه حفاظتی و هم تأمین اهداف گردشگری دارد. در ادامه به بررسی تطبیقی اقدامات انجام‌شده در خیابان المعز و راهبردهای گردشگری پایدار پرداخته می‌شود.

۰. راهبرد عملکردی

در این طرح حجم رفت‌وآمد متناسب با «ظرفیت محیطی» پیش‌بینی شد، بی‌آنکه به خیابان‌کشی و تعریض آشکار نیاز باشد. قسمت اعظم مسیر ۱/۵ کیلومتری از «باب الفتوح» تا «باب الزویله» از ساعت ۹ صبح تا ۹ شب مختص دسترسی پیاده است، هرچند دسترسی اضطراری به این مسیر همواره امکان‌پذیر است ([تصویر ۳](#)). از طرفی بازسازی فعالیت‌ها به صورت زنجیره‌ای از بازارچه‌ها و کالاهای (بنایهای) شامل واحدهای مسکونی در طبقات بالایی و کاربری تجاری در طبقه همکف)، که از قدیم به عنوان الگوی فضایی قاهره دیده می‌شدن، در طول ستون فقرات، گروه‌های فعال با احیای وکاله‌ها در امتداد ستون فقرات، گروه‌های فعال ترغیب خواهند شد به ساخت و سازهایی بپردازند که با «مقیاس» محیط سازگار باشند. به این ترتیب وکاله‌ها با دامنه گسترده‌ای از کاربری‌ها (مانند هتل، مهمان‌پذیر، فضای نمایشگاهی، کافه‌ها و رستوران‌ها) به دامن حیات شهری بازمی‌گردند و هم‌زمان با آن حضور مردم محلی نیز به عنوان صاحبان اصلی این فضا در کنار گردشگران حفظ خواهد شد ([آنونیو، ۱۳۷۹](#)) ([تصویر ۴](#)).

۰. راهبرد اقتصاد سیاسی

تلاش‌ها در زمینه حفظ و احیای بافت تاریخی قاهره با نوسازی پایه اقتصادی و بهبود ساختار مالی برای گردآوری سرمایه همراه شد. دولت قاهره پروژه بازسازی خیابان المعز

بررسی نمونه موردنی، خیابان المعز قاهره به منظور سنجش راهبردهای مطرح شده، خیابان المعز به عنوان ستون فقرات شهر تاریخی قاهره انتخاب شد. خیابان المعز^{۱۵} یکی از مهم‌ترین سایت‌های اسلامی قاهره است. تنوعی از آثار دوره اسلامی و سایر بنایهای تاریخی را می‌توان در آن یافت. نام این خیابان از نام فرمانده‌ای که در سال ۹۶۹ میلادی وارد قاهره شد، «المعز لدین الله الفاطمی»، گرفته شده است. این خیابان به طول حدود یک و نیم کیلومتر، تصویر پانوراما‌ای است از آثار معماری سیاسی، مذهبی، اجتماعی که به صورت پی‌درپی تاریخ اسلام را در خود دارد. امروز این خیابان یک مرکز مهم جذب توریست در قاهره است ([Mortada, Hasan & Hassanein, 2012](#)). علاوه بر ضروریات فرهنگی، کالبدی و سیاسی، زلزله سال ۱۹۹۲ و آثارش باعث شد تا نگاهی استراتژیک‌گونه به آثار تاریخی شود ([Bacharach, 1995](#)). برای حل این مشکلات، طرح «پروژه بهسازی قاهره تاریخی» ظرف یک سال از سوی برنامه توسعه سازمان ملل و شورای عالی میراث باستانی در دستور کار قرار گرفت. براساس این طرح، ۹ مجموعه گستره‌ای که این گروه‌ها در آن قرار دارند دالان میراث نام گرفته است ([تصویر ۲](#)). با خروج از دالان میراث، در سمت شرق تأکید اصلی بر تأمین مجتمع‌های مسکونی محلی ساز است و غرب دالان به کاربری‌های مختلط اختصاص دارد ([آنونیو، ۱۳۷۹](#)).

طرح مرمت بین سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۰۸ اجرا شد. مرتادا و همکاران ([Mortada et al., 2012](#)) به منظور ارزیابی اقدامات صورت گرفته پژوهشی انجام دادند. پژوهش آنان به بررسی اقدامات صورت گرفته در ارتباط با بنایها و

الف

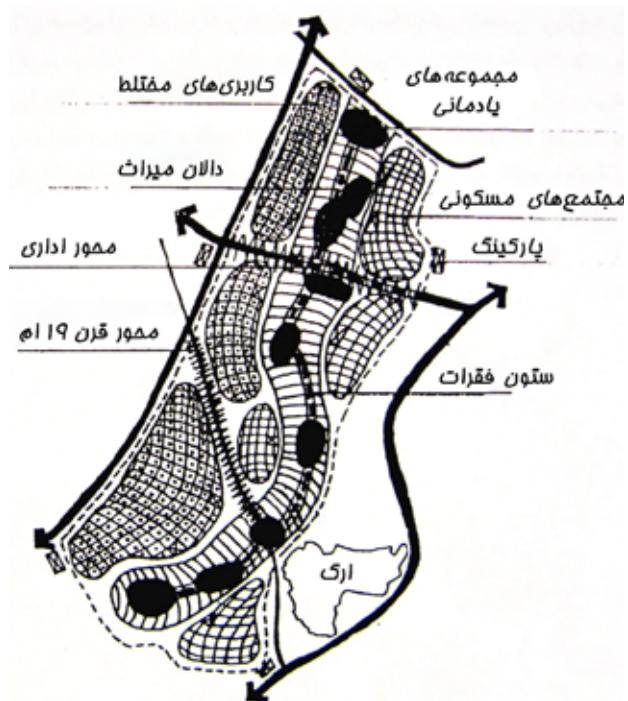
ب

تصویر ۴. الف و ب) خیابان المعز و کالهها در حاشیه آن. مأخذ: 2011 Lamei.

تصویر ۵. اقامتگاه گردشگران در خیابان المعز. مأخذ: 2011 Lamei.

اقدامات انجام شده در محور گردشگری خیابان المعز براساس سیاست های گردشگری پایدار به طور خلاصه در [جدول ۲](#) آمده است.

تصویر ۲. طرح راهبردی ارائه شده برای دالان میراث و محدوده های اطراف. مأخذ: آنتونیو، ۱۳۷۹.

تصویر ۳. محدودیت ترافیکی خیابان المعز در طول روز. مأخذ: 2012 Mortada et al.

را به عنوان یک پروژه بین المللی ارزشمند در نظر گرفت و مبلغ ۸۵۰ میلیون پوند قاهره برای این پروژه اختصاص داد (Mortada et al., 2012). به غیر از تخصیص منابع به مرمت جداره ها، کف، سازه و غیره بخشی از بودجه صرف ترغیب مردم محلی به «مشارکت» شد. همانطور که در تصویر ۶ نشان داده می شود، مسئولان طرح جامع خیابان را با مشارکت مردم محلی تنظیم کردند، زیرا مشارکت فعل مردم محلی عاملی اساسی در موفقیت هریک از اقدامات پیشنهادی در هسته تاریخی محسوب می شود (Lamei, 2011).

باعظ از

تصویر ۶. مسئولان در حال توضیح اقدامات حفاظتی برای مردم محلی، کودکان و دانشآموزان. مأخذ: 2011 Lamei.

جدول ۲. سیاست‌های گردشگری پایدار به کاررفته در پروژه مرمت خیابان المعز. مأخذ: نگارنده.

اقدامات انجام شده در محور گردشگری خیابان المعز	مشارکت محلی	مقیاس کوچک	ظرفیت موجود	نظرارت دولت‌ها	احیای وکاله‌ها در امتداد محور خیابان
	✓		✓		احیای وکاله‌ها در امتداد محور خیابان
		✓		توجه به ظرفیت معابر و تعیین حجم رفت و آمد	جذب سرمایه‌گذاری و پشتیبانی از روند احیا
	✓				تنظیم طرح جامع خیابان با مشارکت مردم محلی

این تفاوت رویکرد در تعریف اصالت اماکن میراث، مشکلاتی در پی داشته است. پژوهش حاضر به منظور حل این مسئله، «گردشگری پایدار» را پیشنهاد می‌کند که با دو راهبرد «عملکردی» و «اقتصاد سیاسی» به کار برده می‌شود؛ اولی به‌دلیل توجه به ظرفیت‌های مقصود گردشگری به عنوان یک منبع فرهنگی و به حداقل رساندن تأثیرات منفی گردشگری از طریق مدیریت منابع و اقدامات مناسب سیاست‌گذاری با دو سیاست اجرایی: «مقیاس کوچک» و «ظرفیت موجود» است. دومی مسئولیت مالی بیشتری را برای حفظ طولانی مدت منابع میراث مطرح می‌کند. با این کار به دولت‌ها و جوامع محلی اجازه می‌دهد تا سهام بیشتری در گردشگری و مدیریت منابع تاریخی‌شان داشته باشند. این راهبرد با دو سیاست «نظرارت دولت‌ها» و «مشارکت محلی» مطرح می‌شود. به منظور حل تعارض اول، دو سیاست «نظرارت دولت‌ها» و «مشارکت محلی» که اولی به دانش کارشناسی و دومی به دانش محلی وابسته است به عنوان منابع معتبر تعریف اصالت پیشنهاد می‌شود. تعارض دوم در خصوص امکان کپی کردن، اضافه کردن و کلاً هر نوع تغییر به منظور هماهنگی با نیازهای متغیر است. براساس راهبردهای گردشگری پایدار، علاوه بر سیاست «نظرارت دولت‌ها»، سیاست «ظرفیت موجود» که نشان‌دهنده حداکثر قابلیت یک مکان در رفع نیازها بدون ایجاد آثار منفی بر منابع اجتماعی، اقتصادی،

نتیجه‌گیری

در این مقاله از دو منظر به اصالت اماکن میراث پرداخته شد: از دیدگاه اصول حفاظت و از دیدگاه صنعت گردشگری. پس از آنکه ایکوموس در سال ۱۹۹۶ سهم گردشگران را در تعریف اصالت، به عنوان ذینفعان حفاظت از شهرها، مطرح کرد، هدف سیاست‌گذاران فرهنگی برای برآوردن تجارب گردشگری اصیل با حقوق جوامع به تعارض رسید. امروزه تعریف صنعت گردشگری از اصالت ۱. مبتنی بر ادراک گردشگران است؛ ۲. دلالت بر روند پویای تغییر با توجه به خواسته‌های مصرف‌کننده دارد؛ ۳. بیشتر حول و حوش یک سری موضوعات با ابعاد اقتصادی می‌چرخد که تأثیرات عمیقی بر دگرگونی شهرهای تاریخی داشته است. تعاریف تجاری ممکن است در خدمت اهداف گردشگری و املاک و مستغلات باشند، اما فاقد اصالت از دیدگاه حفاظت از میراث هستند و بهشت آن را تحریف می‌کنند.

در زمینه اصول حفاظت، توصیه جامع یونسکو با عنوان بیانیه منظر شهر تاریخی (UNESCO, 2011) به صراحت ۱. به لزوم حفظ اصالت حقیقی اماکن میراث در بافت تاریخی اشاره دارد؛ ۲. با هر نوع تکثیر، کپی، اضافه یا کم کردن در روند حفاظت اماکن میراث مخالف است؛ ۳. بر تداوم زندگی اجتماعات و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها تأکید می‌کند.

- Ahmed, J. U. (2010). Documentary research method: New dimensions. *Indus Journal of Management & Social Sciences*, 4(1), 1-14.
- Ashworth, G. J. (1995). Environmental quality and tourism and the environment. In H. Coccossis & P. Nijkamp (Eds.), *Sustainable Tourism Development* (pp. 49-63). UK: Aldershot.
- Ashworth, G. J. & Tunbridge, J. E. (1990). *The Tourist-Historic City*. London: Belhaven.
- Bacharach, J. L. (Ed.). (1995). *The Restoration and Conservation of Islamic Monuments in Egypt*. Cairo: American University in Cairo Press.
- Balihar, S. (2007). *Qualitative research methods: Documentary research*. Retrieved from http://etheses.dur.ac.uk/845/1/the_rationale_for_visual_arts_education_in_singapore_analysis_of_policies_and_opinions.pdf?ddd29+
- Benjamin, W. (2008) *The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction*. London: Penguin.
- Cater, E. (1994). Ecotourism in the Third World: problems and prospects for sustainability. In E. Cater & G. Lowman (Eds.) *Ecotourism: a Sustainable Option?* (pp. 69-86). Chichester: Wiley.
- Chhabra, D., Healy, R. & Sills, E. (2003). Staged authenticity and heritage tourism. *Annals of Tourism Research*, 30(3), 702-719.
- Coeterier, J. F. (2002). Lay people's evaluation of historic sites. *Landscape and Urban Planning*, 59(2), 111-123.
- Dahlan, H. M. (1990). In what way can culture serve tourism. *Borneo Review*, 1(1), 129-148.
- Frost, W. (2006). Braveheart-ed Ned Kelly: historic films, heritage tourism and destination image. *Tourism Management*, 27(2), 247-254.
- Furze, B., Lacy, T. D. & Birckhead, J. (1996). *Culture, Conservation and Biodiversity: the Social Dimension of Linking Local Level Development and Conservation through Protected Areas*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Hargrove, C. M. (2002). Heritage tourism. *CRM WASHINGTON*, 25(1), 10-11.
- Herbert, D. T. (1995). Heritage places, leisure and tourism. *Heritage, Tourism and Society*, (1), 2-18.
- Hubbard, P. (1993). The value of conservation: a critical review of behavioural research. *Town Planning Review*, 64(4), 359.
- ICOMOS. (1994). The Nara document on authenticity. Paper Presented at the *Nara Conference on Authenticity in Relation to the World Heritage Convention*, Nara, Japan. Retrieved from <http://www.icomos.org/charters/nara-e.pdf>
- ICOMOS. (1996). The Declaration of San Antonio: Authenticity in the Conservation and Management of the Cultural Heritage (ICOMOS National Committees of Americas).
- Jacobs, A. & Appleyard, D. (1987). Toward an urban design manifesto. *Journal of the American Planning Association*, 53(1),

فرهنگی، زیستمحیطی و بدون احساس نارضایتی در بازدیدکنندگان است، پیشنهاد می‌شود. بهمنظور حل تعارض سوم، سیاست‌های «مشارکت محلی»، «ظرفیت موجود» و «مقیاس کوچک» پیشنهاد می‌شود. سیاست اول برای جامعه این امکان را فراهم می‌کند که به درک درستی از منابع میراث فرهنگی خود دست یابد و درجهت پیشبرد طرح‌ها و پس از آن حفاظت از آن بکوشد؛ دومی به بقای اجتماع محلی و جلوگیری از تخریب آن کمک می‌کند و مقیاس کوچک، موجب رونق فعالیت‌های محلی می‌شود و سود حاصل از درآمد به جامعه محلی بازمی‌گردد.

در این راستا، پروژه مرمت خیابان المعز قاهره، که از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸ انجام شده است، به عنوان پروژه موفق در زمینه تأمین اهداف گردشگری و اصول حفاظت، انتخاب و با راهبردهای ارائه شده برای گردشگری پایدار ارزیابی شد. در این پروژه با احیای وکاله‌ها در امتداد محور خیابان، ساخت و سازها با «مقیاس» محیط سازگار شدند، با توجه به «ظرفیت» معابر و تعیین حجم رفت و آمد ها از تعریض خیابان‌ها و کوچه‌های تاریخی پرهیز شد، دولت با جذب سرمایه‌گذاری، پشتیبان روند احیا بود و مردم محلی در تنظیم طرح جامع خیابان مشارکت داشتند.

پی‌نوشت

Guozijian historic area .۵ original .۴ genuine .۳ principal .۲ authenticity .۱ historic urban .۷ Society for Protection of Ancient Buildings-SPAB .۶ political .۱۰ functional approach .۹ sustainable tourism .۸ landscape community .۱۳ carrying capacity .۱۲ small-scale .۱۱ economy approach Al-Moez Street .۱۵ documentary research .۱۴ participation

فهرست منابع

- آنتونیو، جیم. (۱۳۷۹). بافت تاریخی قاهره (ترجمه نیلپر هنرور). هفت شهر، (۱)، ۵۸-۵۰.
- بینا مطلق، محمود. (۱۳۸۵). نظم و راز. تهران: هرمس.
- تیزدل، استیون؛ اک، تنر و هیث، تیم. (۱۳۷۹). محله‌های تاریخی شهری (ترجمه حمید خادمی). هفت شهر، (۱)، ۷۷-۶۴.
- عارفی، مهیار. (۱۳۹۶). تشریح ابعاد مکان‌سازی نیازها، فرصت‌ها، دارایی‌ها (ترجمه الهه پژوتن). تهران: شرکت عمران و بهسازی شهری.
- گلکار، کورش. (۱۳۸۰). مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری. صفة، (۳۲)، ۶۵-۳۸.
- گیدزن، آنتونی. (۱۳۷۸). جامعه‌شناسی (ترجمه منوچهر صبوری). تهران: نشر نی.
- مسعود، محمد؛ حجت، عیسی و ناسخیان، شهریار. (۱۳۹۱). جایگاه اصالت در مرمت بافت. آرمانشهر، (۹)، ۲۸۲-۲۷۱.
- نقی‌زاده، محمد. (۱۳۷۹). رابطه هویت «سنت معماری ایران» با «مدرنیسم» و «نوگرایی». هنرهای زیبا، (۷)، ۹۱-۷۹.
- نقی‌زاده، محمد و امین‌زاده، بهناز. (۱۳۸۲). مفهوم و مراتب فضای کیفی. خیال، (۸)، ۱۱۹-۹۸.

112-120.

- Jansen-Verbeke, M. (1997). Urban tourism: Managing resources and visitors. In S. Wahab and J. J. Pigram (Eds.), *Tourism, Development and Growth* (pp. 237-257). London: Routledge.
- Jokilehto, J. (1999). *A History of Architectural Conservation*. London: Butterworth-Heinemann.
- Jokilehto, J. (1995). Viewpoints: the debate on authenticity. *Newsletter (International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property)*, (21), 6-8.
- Lamei, S. (2011). Regeneration of historic Cairo & the sustainable development process. *City & Time*, 5(1), 49-53.
- Lea, J. (1998). *Tourism and Development in the Third World*. London: Routledge.
- Lu, L., Chi, C. G. & Liu, Y. (2015). Authenticity, involvement, and image: Evaluating tourist experiences at historic districts. *Tourism Management*, (50), 85-96.
- MacCannell, D. (1973). Staged authenticity: arrangements of social space in tourist settings. *American Journal of Sociology*, 79(3), 589-603.
- Martínez, P. G. (2016). Authenticity as a challenge in the transformation of Beijing's urban heritage: The commercial gentrification of the Guozijian historic area. *Cities*, (59), 48-56.
- Mortada, N. E., Hasan, S. B. & Hassanein, F. A. N. (2012). Tourism development in protected areas: a case study of Al-Moez Street in Cairo. *Journal of Hospitality Management and Tourism*, 3(5), 69-81.
- Nasser, N. (2003). Planning for urban heritage places: reconciling conservation, tourism, and sustainable development. *Journal of Planning Literature*, 17(4), 467-479.
- Newby, P. T. (1994). Support or threat to heritage?. In G. J.

- Ashworth & P. J. Larkham (Eds.) *Building a New Heritage: Tourism, Culture, and Identity* (pp. 206-228). London: Routledge.
- Nishimura, Y. (2010). Path between authenticity and integrity, from Nara document on authenticity to historic urban landscape. *ICOMOS ISC Theory of Conservation* (pp. 5-9), Prague, Czech Republic.
  - Orbasli, A. (2002). *Tourists in Historic Towns: Urban Conservation and Heritage Management*. London & New York: Taylor & Francis.
  - Poria, Y., Butler, R. & Airey, D. (2004). Links between tourists, heritage, and reasons for visiting heritage sites. *Journal of Travel Research*, 43(1), 19-28.
  - Schouten, F. F. (1995). Heritage as historical reality. In D. T. Herbert (Ed.), *Heritage, Tourism and Society*. London: Mansell.
  - UNESCO. (2011). Recommendation on the historic urban landscape. Paper presented at the *UNESCO General Conference* at its 36th session, Paris.
  - Wahab, S. (1997). Sustainable tourism in the developing world. In S. Wahab & J. J. Pigram (Eds.), *Tourism, Development and Growth*. London: Routledge.
  - Zeayter, H. & Mansour, A. M. H. (2018). Heritage conservation ideologies analysis-Historic urban Landscape approach for a Mediterranean historic city case study. *HBRC Journal*, 14(3), 345-356.
  - Zeppel, H. & Hall, C. M. (1991). Selling art and history: Cultural heritage and tourism. *Journal of Tourism Studies*, 2(1), 29-45.
  - Zukin, S. (2009). *Naked city: The Death and Life of Authentic Urban Places*. Oxford: Oxford University Press.
  - <http://www.merriam-webster.com>
  - <http://www.etymonline.com>

COPYRIGHTS

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to the Bagh-e Nazar Journal. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

نحوه ارجاع به این مقاله:

پیمانفر، سپیده. (۱۳۹۹). احالت اماکن میراث و لزوم توجه به تعارض در تعریف آن از منظر اصول حفاظت و صنعت گردشگری، مطالعه موردی: خیابان المعز قاهره. *باغ نظر*, ۱۷(۹۲)، ۱۹-۲۸.

DOI: 10.22034/bagh.2020.225019.4503
Fa: http://www.bagh-sj.com/article_119773.html

